

Goda råd om ljus i juletid

Jul är ljusens stora högtid. Tyvärr drabbas många av bränder under julmånaden. Orsaken är många gånger de levande ljusen. Ta del av några enkla råd om ljusförnuft i juletid.

Ljus överallt

Under hela december tänds levande ljus överallt. Statistiken visar att cirka 70 procent av bränderna under julmånaden beror på levande ljus. Det gör december månad till den mest branddrabbade månaden under året. Det är lätt hänt att man glömmer kvar levande ljus i en brännbar ljusstake. Eller att ljusen flamar upp och antänder till exempel gardinen. Majoriteten av bränderna inträffar på söndagar och helgdagar mellan klockan 12 och 18. När det är ljus under dagen glömmer vi lättast bort att släcka ljusen.

Råd inför advent och julfirande

- Gör det till en del av jultraditionen att kontrollera batteriet i brandvarnaren. Byt det om det behövs. Det kanske blir familjens bästa julklapp! Kontrollera att brandvarnaren fungerar genom att hålla ett nysläckt stearinljus under brandvarnaren. Att trycka på testknappen innebär endast en test av batterifunktionen.
- Alla hem bör ha minst en brandvarnare per våningsplan. Varje brandvarnare täcker cirka 60 m².

- Lämna inte levande ljus obevakade. En god regel är att den som har tänd ljusen ansvarar för dem och släcker dem.
- Lämna aldrig barn ensamma med levande ljus eller tomtebloss.
- Använd ljusstakar av keramik och metall. Se till att ljuset står fritt och stadigt både på underlaget och i ljusstaken. Tänk på var du ställer ljuset, så att till exempel inte en gardin kan fladdra till av vind- eller elementdrag och fatta eld.
- Ställ inga ljus på tv:n. Stearin kan droppa ner och antändas med en snabb och kraftig brand som följd.
- Byt den gamla mossan i ljusstaken mot icke brännbara dekorationer, till exempel vackra stenar eller snäckor. Då minskar risken för att det ska börja brinna i ljusstaken.
- Tänd aldrig levande ljus i en gran. Det kan snabbt börja brinna.
- Tänd inte tomtebloss i en torr barrande gran.
- Använd bara hållare som är avsedda för värmeljus. De klarar värmen och har tillräckligt med lufthål.

- Elektrisk armatur och julgransbelysning ska ha rätt effekt (W) och släckas med strömbrytare eller genom att man drar sladden ur vägguttaget. Man ska inte skruva på glödlamporna. Då kan det bli glappkontakt och en gnista bildas (en så kallad ljusbåge) som kan antända brännbart material. Ett bra alternativ är att koppla en timer till el-ljusstaken och julgransbelysningen.

Julgransbelysning utomhus

- Kontrollera att utomhusgranens belysning är gjord för utomhusbruk. Kapplingsklassen ska vara IPX4 ("X" står för annan kravsiffra och krav 4 är "skydd mot överstrålning av vatten") eller "sköljtät" (anges med en droppe i en triangel). Kontrollera att den är CE-märkt.
- 230V belysning.
- När du behöver en skarvsladd, tänk på att anslutningskabeln ska ha beteckningen REV, RDO, REVE, RDOE eller RDOT, vilket finns angivet på anslutningskabeln.
- Stickpropp och skarvuttag ska också

vara märkta IPX4. Det finns färdiga sladdstäl att köpa, men kontrollera att de är avsedda för utomhusbruk.

- Se till att skarvsladden är så kort som möjligt och ligger skyddad.
- Lägg inte sladdar över körbanor eller gångvägar.
- Det fast monterade uttaget ska sitta utomhus och vara försett med en jordfelsbrytare.

Klenspänning belysning (under 50 v)

- Kontrollera att slingan och transformatorn är tillverkade för utomhusbruk. Om transformatorn inte har rätt kapslingsklass, ska den vara inomhus.

Ledningarna måste dras ut på ett säkert sätt, det vill säga så att de inte blir skadade eller klämda.

- I en inglasad balkong kan man använda en julgransbelysning för inomhusbruk.
- Tänk på att det är du som innehavare som är ansvarig för montering och skötsel av installationen av julgransbelysningen.

OBS! I offentlig miljö utomhus ska julgransbelysning med 230 volts lampor placeras på lägst 1,7 m över marken, så att barn inte kan komma åt glödlamporna.

OM DET BRINNER – RING ALLTID 112

Brandskyddsföreningen är en medlemsorganisation som arbetar för ett brandsäkrare Sverige. Genom information och utbildning hjälper vi människor, företag och organisationer att ta eget ansvar för sitt brandskydd. 08-588 474 00. www.brandskyddsföreningen.se